

Factsheet van uitvoeringsanalyse naar uitvoeringstoets

Indien je beleid of wetgeving maakt waarin organisaties of instanties mogelijk een rol of verplichting krijgen bij de uitvoering, zal je voor de onderbouwing van je voorstel vroeg in je beleidsproces informatie moeten verkrijgen over de uitvoerbaarheid. Dat doe je door het maken van een [uitvoeringsanalyse](#).

Zodra het beleid of regelgevingsvoorstel in concept gereed is en er sprake is van substantiële (neven)effecten voor uitvoerende en handhavende instanties, moet je deze instanties om een oordeel vragen over de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van het voorstel (= uitvoeringstoets, ook wel aangeduid als uitvoerbaarheidstoets of vergelijkbare termen). Dit vindt plaats op het moment dat je beleid of regelgevingsvoorstel in concept gereed is, voorafgaande aan de ministerraadbehandeling. De [Handleiding uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid \(U&H\)](#) bevat de vragen en aspecten die hierbij aan de orde kunnen komen.

Om de regie over dit proces te kunnen nemen, loop je de volgende stappen langs:

1. Breng het volgende in kaart:

- Wat is het probleem?
- Wat is het beleidsdoel? Hoeveel ruimte laat dat doel voor de uitvoerder om zelf het middel te kiezen?
- Welke doelgroepen komen in beeld? (bv. gemeenten moeten voortaan X controleren, instantie moet voortaan bepaalde gegevens verzamelen). Als (groepen van) burgers worden geraakt, dan moet bij de uitvoering aangesloten worden bij hun [doenvermogen](#). Dit geldt ook als zzp'ers of klein mkb-bedrijven worden geraakt.
- Welke uitvoerders en andere bij de uitvoering betrokken actoren zijn nodig voor een goede analyse? Hoe kan afstemming met deze actoren worden georganiseerd? Nemen ze deel aan een werkgroep? Is er overleg tussen bestuurders? De wenselijkheid een zwaardere analyse uit te laten voeren is afhankelijk van diverse factoren.

2. Indien er meerdere organisaties geraakt worden door je voorstel, ga je na of zij moeten samenwerken om het goed uitgevoerd te krijgen. Zo ja, bepaal of een van deze organisaties de regie voert of kan voeren over de andere organisaties en vanuit die rol een gezamenlijk oordeel over de uitvoerbaarheid kan coördineren. Zo niet, doorloop voor elke organisatie het proces van een uitvoeringsanalyse en uitvoeringstoets.

3. Als verschillende overheidsorganisaties samen een rol spelen bij de invoering van het voorstel, moeten ze ook samen kijken naar de totale impact die hun optreden heeft op de doelgroep(en).

4. Loop zelf de vragen van de uitvoeringsanalyse langs.

Zijn er vragen die je niet kunt beantwoorden zonder gegevens van de betrokken instantie of relevante doelgroepen? Bekijk dan in welk bestuurlijk gremium hierover afspraken kunnen worden gemaakt. Dit kan een regulier overleg zijn tussen bestuurders, een overleg over het jaarplan van de uitvoeringsorganisatie of een speciaal voor dit doel georganiseerd overleg.

5. Breng in dit bestuurlijk overleg je analyse genoemd in 1 t/m 3 aan bod en maak afspraken over hoe de uitvoeringsanalyse en de uitvoeringstoets zullen worden uitgevoerd en op welk moment.

Spreek ook af wie de regie voert in dit proces en welke partijen zullen worden betrokken en op welk moment.

6. Leg de afspraken uit dit overleg vast in een startnotitie die je op bestuurlijk niveau afstemt.

7. Met medeneming van de resultaten van de analysefase wordt het voorstel opgesteld. De uitvoeringsorganisatie voert vervolgens, voorafgaande aan de ministerraadbehandeling van het voorstel, een uitvoeringstoets op het voorstel uit of brengt een offerte uit of geeft een bestuurlijk oordeel over je voorstel, afhankelijk van wat hierover is afgesproken of in de onderlinge verhoudingen gebruikelijk is. Voor een dergelijke toets is 6 á 8 weken gebruikelijk. Indien het gemeenten of provincies betreft staat hier 2 maanden voor.

Houd er rekening mee dat een uitvoeringstoets 1 tot 3 maanden doorlooptijd vergt.

8. Toetsing van je analyse/toets.

De resultaten van de uitvoeringsanalyse danwel de uitvoeringstoets geef je aan in de memorie of nota van toelichting bij je regelingsvoorstel. Deze wordt beoordeeld door de sector juridische zaken en wetgevingsbeleid (JZW) van het Ministerie van Justitie en Veiligheid. JZW kijkt hierbij ook naar de stappen die er zijn gezet om tot je oordeel over uitvoerbaarheid te komen.